

LÄPINÄKYVYYSKERTOMUS

1. Oikeudellinen muoto ja omistussuhteet

PricewaterhouseCoopers Oy on suomalainen, yhtiössä työskentelevien asiantuntijoiden omistama yhtiö, jolla on KHT-yhteisön asema. Yhtiöön kuuluivat 30.6.2010 päättyneellä tilikaudella tytäryhtiö Verokonsultointi Luoma Oy (sulautuminen 30.6.2010) sekä osakkuusyhtiö JHTT-yhteisö PwC Julkistarkastus Oy.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yli puolet kaikista yhtiön osakkeista ja niiden tuotamasta äänimäärästä on oltava yhtiössä työskentelevillä Keskuskauppa-kamarin hyväksymillä tilintarkastajilla tai tilintarkastusyhteisöillä. KHT-tilintarkastajien osuus yhtiön omistuksesta 30.6.2010 oli 70,2 %.

2. Taloudelliset tiedot toiminnan laajuudesta

Konsernin liikevaihto oli 30.6.2010 päättyneellä tilikaudella 87,0 milj. euroa, joka jakaantui eri liiketoiminta-alueiden osalta seuraavasti:

–	tilintarkastus	57,6 milj. euroa
–	verokonsultointi	18,1 milj. euroa
–	neuvontapalvelut	11,3 milj. euroa

3. Partnereille maksettavien korvausten perusteet

Partnereiden palkitsemisessa noudatetaan osakas- ja partnerikokouksen hyväksymää ansiojärjestelmää, joka on pääperiaatteiltaan samanlainen koko PwC-ketjussa. Ansiojärjestelmään tehtävistä muutoksista päättää partnerivaliokunta ja merkittävät muutokset viedään hallituksen sekä osakas- ja partnerikokouksen hyväksyttäväksi.

Partnereiden palkitsemisesta päättää partnerivaliokunta. Partnerit on luokiteltu kokemuksen, osaamisen ja roolin perusteella eri luokkiin, ja palkitsemisessa otetaan huomioon vuosittain asetettujen henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaminen, arvojen mukainen toiminta, partnerin rooli yhtiön organisaatiossa sekä yhtiön taloudellinen tulos.

4. Hallinto

Hallinnointiperiaatteet

PricewaterhouseCoopers Oy:n toimintaa ohjaavat voimassa oleva lainsäädäntö, yhtiöjärjestys sekä toimialaa koskevat lukuisat säännöt, ohjeet ja suositukset. Yhtiön hallinnointiperiaatteiden tavoitteena on avoin, läpinäkyvä ja PwC:n arvojen mukainen johtamistapa. Hallinnon toimintaperiaatteet, valta ja vastuut määritellään kunkin hallintoelimen työjärjestyksessä.

Hallintoelimet

PricewaterhouseCoopers Oy:n hallinnosta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja yhtiön johtoryhmän avustuksella sekä osakas- ja partnerikokoukset, partnerivaliokunta ja nimitysvaliokunta.

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain joulukuun loppuun mennessä. Kokouksessa on tehtävä osakeyhtiölain mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat päätökset sekä määrättävä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista. Lisäksi vahvistetaan osakkeen käypä hinta ja käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

PricewaterhouseCoopers Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.11.2009.

Hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokous valitsee vuosittain hallituksen, johon kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän varsinaista jäsentä. Hallituksen puheenjohtaja ja mahdollinen varapuheenjohtaja sekä muut jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa ja heidän toimikautensa päättyy seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa. Jos hallituksen jäsen eroaa kesken toimikautta, voidaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa suorittaa täydennysvaali.

Vähintään kaksi kolmasosaa yhtiön hallituksen jäsenistä ja mahdollisista varajäsenistä sekä puheenjohtajan ja mahdollisen varapuheenjohtajan on oltava yhtiössä työskenteleviä Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Ehdotuksen hallituksen jäsenistä tekee yhtiökokoukselle Nimitysvaliokunta.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus huolehtii myös siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus hyväksyy yhtiön strategian, liiketoimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista. Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy liiketoiminta-alueiden johtajien ja muiden johtoryhmän jäsenten nimittämisen. Hallituksessa käsiteltävät asiat esittelee toimitusjohtaja.

Hallituksen jäseninä 30.6.2010 päättyneellä tilikaudella ovat olleet KHT Kim Karhu (puheenjohtaja), KHT Heikki Lassila, KHT Pekka Loikkanen, KHT Mikko Nieminen (14.6.2010 asti), KHT Janne Rajalahti (14.6.2010 alkaen), KHT Juha Wahlroos ja VT Kai Wist. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 14 kertaa. Hallituksen toimintaa ja työskentelytapoja arvioidaan vuosittain. Arviointi tapahtuu itsearviointina.

Territory Senior Partner

PricewaterhouseCoopers Oy:n osakaskokous valitsee vaaleilla ehdokkaiksi haluavista ja PwC-ketjun hyväksymistä osakkaista Territory Senior Partnerin (TSP). TSP edustaa yhtiötä ja Equity Partnereita PwC-ketjussa.

Territory Senior Partnerina on vuodesta 2003 toiminut KHT Johan Kronberg.

Toimitusjohtaja

PricewaterhouseCoopers Oy:n hallitus nimittää toimitusjohtajan, joka vastaa yhtiön johtamisesta, strategian toteuttamisesta ja liiketoiminnan kehittämisestä hallituksen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti. Toimitusjohtajan apuna toimii johtoryhmä, jonka puheenjohtaja hän on.

Yhtiön toimitusjohtajana on vuodesta 2007 toiminut KHT Jan Holmberg.

Johtoryhmä

Yhtiöllä on johtoryhmä, jonka muodostavat toimitusjohtaja, Territory Senior Partner ja liiketoiminta-alueiden johtajat. Lisäksi johtoryhmään kuuluvat Markets Leader, talousjohtaja ja henkilöstöjohtaja. Neljännesvuosittain johtoryhmän kokouksiin osallistuu myös laatu- ja riskienhallinta-asioista vastaava partneri sekä teknologiapartneri.

Hallitus hyväksyy johtoryhmän jäsenet toimitusjohtajan esityksestä. Toimitusjohtaja on johtoryhmän puheenjohtaja. Johtoryhmän jäseninä ovat 30.6.2010 päättyneellä tilikaudella olleet Jan Holmberg (puheenjohtaja), Eero Alho, Klaus Keravuori, Sirpa Korhonen, Marko Korkiakoski, Johan Kronberg, Merja Lindh (30.6.2010 asti), Matias Lindholm, Mikko Nieminen (1.7.2010 alkaen), Timo Raikaslehto ja Markku Tynjälä.

Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa. Sen pääasiallisena tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa operatiivisessa johtamisessa ja hallituksen päätösten toimeenpanossa. Johtoryhmä ohjaa ja kehittää yhtiön toimintaa siten, että hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan.

Johtoryhmä kokoontui tilikauden aikana 15 kertaa.

Partnerit

Yhtiössä on kaksi partneriluokkaa: Associated Partnerit ja Equity Partnerit (osakkaat), joista jälkimmäiset omistavat yhtiön osakkeita. Tilikauden päättyessä yhtiössä oli kaikkiaan 68 partneria, joista Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia oli 44. Kaikki partnerit työskentelivät yhtiössä. Osakkaiden oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen perusteella. Associated Partnereiden oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät partnerisopimuksen perusteella.

Osakas- ja partnerikokoukset

Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen tarkoittamaa ylintä päätäntävaltaa yhtiössä käyttävät osakkaat yhtiökokouksissa. Osakas- ja partnerisopimuksessa mainittuihin asioihin liittyvää päätäntävaltaa osakkaat ja partnerit käyttävät osakas- ja partnerikokouksissa.

Partnerivaliokunta

Partnerivaliokunnan tehtävänä on partnereiden palkkaukseen, partneripolitiikkaan ja – rakenteeseen sekä yhtiön osingonjakoon liittyvien asioiden valmistelu hallitukselle. Partnerivaliokunnan muodostavat yhtiön hallituksen puheenjohtaja, nimitysvaliokunnan puheenjohtaja, TSP ja toimitusjohtaja. Puheenjohtajana toimii yhtiön hallituksen puheenjohtaja. Jäseniä ei eri erikseen valita, vaan partnerivaliokunnan jäsenyys kuuluu mainittujen tehtävien sisältöön. Partnerivaliokuntaan kuuluvat Kim Karhu (puheenjohtaja), Jan Holmberg, Johan Kronberg ja Jouko Malinen.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenten lukumääräksi ja jäseniksi sekä puheenjohtajaksi ja mahdolliseksi varapuheenjohtajaksi. Nimitysvaliokunta valmistele yhtiökokoukselle myös TSP:n valitsemiseksi toimitettavaa vaalia.

Osakaskokous valitsee nimitysvaliokuntaan neljä osakasta, joista yksi valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja ja TSP eivät voi olla nimitysvaliokunnan jäseniä. Nimitysvaliokunnan jäsenten toimikausi on osakaskokouksesta seuraavaan osakaskokoukseen, ellei muuta päätetä.

Nimitysvaliokuntaan kuuluvat Jouko Malinen (puheenjohtaja), Juha Laitinen (varapuheenjohtaja), Mika Kaarisalo ja Mikael Österlund.

5. Kuvaus PwC-ketjun oikeudellisesta ja rakenteellisesta kokonaisuudesta

PricewaterhouseCoopers Oy kuuluu jäsenenä kansainväliseen PricewaterhouseCoopers- ketjuun, jonka kaikki jäsenet ovat juridisesti itsenäisiä yhtiöitä, joilla on paikallinen omistus ja johto. Jäsenyhtiöitä yhdistää jäsenyys PricewaterhouseCoopers International Limitedissä (PwCIL), joka on englantilainen yhtiö (company limited by guarantee) ja joka koordinoi ketjun jäsenyhtiöiden tiettyjä toimintoja.

PwCIL:n ensisijaiset tehtävät ovat (i) uusien markkinoiden identifioiminen ja niihin liittyvien strategioiden kehittäminen; (ii) PwC:n sisäisten tuote-, taito- ja tietoverkoston vahvistaminen; (iii) PwC:n brändin tunnettuuden edistäminen; sekä (iv) yhteisten riskienhallinta- ja laatustandardien sekä riippumattomuuteen liittyvien menettelytapojen yhdenmukaisen soveltamisen varmistaminen jäsenyhtiöissä.

PricewaterhouseCoopers-ketjuun liittyessään jäsenyhtiöt saavat oikeuden käyttää PricewaterhouseCoopersin nimeä sekä saavat käyttöönsä ketjun yhteiset resurssit, metodologiat ja tietotaidon. Vastaavasti kullakin jäsenyhtiöllä on velvollisuus noudattaa tiettyjä ketjun yhteisiä toimintaperiaatteita sekä ylläpitää PwCIL:n johdon hyväksymiä PwC-ketjussa noudatettavia standardeja.

PwCIL ei tarjoa palveluita asiakkaille, vaan kaikki asiakastoimeksiannot hoidetaan itsenäisissä ketjun jäsenyhtiöissä, jotka toimivat omaan lukuunsa eivätkä PwCIL:n puolesta. PwC IL:llä ei ole oikeutta eikä mahdollisuutta kontrolloida minkään jäsenyhtiön ammatillisen harkinnan käyttöä. PwC IL ei ole vastuussa minkään jäsenyhtiön toimista tai laiminlyönneistä.

6. Kuvaus sisäisestä laadunvarmistusjärjestelmästä

Yhtiömme arvot, laadukkuus, tiimityöskentely ja johtajuus, tukevat korkean laadun tavoittamamme kaikessa asiakastyössämme. Laatu tarkoittaa hyvän teknisen laadun ja säännösten noudattamisen lisäksi myös kykyä asettua asiakkaidemme asemaan ja sitoutumista tuottamaan heille lisäarvoa.

Sisäisissä koulutus- ja muissa tilaisuuksissamme tähdennämme jatkuvasti korkean laadun merkitystä. Suoritamme myös säännöllisesti asiakastytyväisyyskyselyjä.

Yhtiömme henkilökunnalla ja ulkopuolisilla tahoilla on mahdollisuus raportoida havaitsemansa tai epäilemänsä poikkeamat yhtiötämme koskevista ammatillisista standardeista ja lainsäädännöstä luottamuksellisesti yhtiömme internetsivujen kautta.

Noudatamme kansainvälistä tilintarkastusyhteisöjä koskevaa Laadunvalvontastandardi 1:tä (ISQC 1), jonka tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että suoritamme toimeksiannot ammatillisten standardien ja määräysten ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Laadunvalvontastandardin edellyttämästä seurannasta, jonka tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että laadunvalvontajärjestelmään liittyvät toimintaperiaatteemme ja menettelytapamme ovat asianmukaisia sekä että ne toimivat tehokkaasti ja niitä noudatetaan, vastaa yhtiössämme tähän tehtävään nimetty partneri, Chief Quality Officer, joka raportoi yhtiömme toimitusjohtajalle ja

hallitukselle. Järjestelmän avulla varmistetaan, että laadunvalvontaan liittyvät toimintaperiaattemme ja menettelytapamme ovat asianmukaisia, että ne toimivat tehokkaasti ja että niitä noudatetaan.

Quality Office -toimintomme tehtävänä on varmistaa, että laadunvalvontaan vaikuttavat osa-alueet hoidetaan asianmukaisesti ja tehokkaasti. Quality Office -jäseninä toimivat tilintarkastusliiketoiminta-alueen johtaja, Chief Quality Officer, Risk & Quality Partner sekä laadunvalvontatarkastuksista, sisäisestä koulutuksesta ja metodologiasta vastaavat partnerit.

Periaattemme tähdentävät konsultaation tärkeyttä vaikeissa tai tulkintaa edellyttävissä ammatillisissa kysymyksissä. Konsultaatiosta vastaavat nimeytyt kokeneet asiantuntijamme.

PricewaterhouseCoopers-ketjuun kuuluvilla yhtiöillä on käytössä yhteneväiset laatua ja palveluiden suorittamista koskevat standardit, toimintaperiaatteet ja menettelytavat. Risk & Quality Partnerin tehtävänä on riskienhallintaan liittyvien periaatteiden ja järjestelmien ylläpitäminen ja hän raportoi yhtiömme johtoryhmälle ja hallitukselle.

PricewaterhouseCoopers-ketjulla on varmennustoimeksiantoja koskeva laadunvalvontatarkastusohjelma, jota noudatetaan kaikissa ketjuun kuuluvissa yhtiöissä. Yksittäiset PwC-yhtiöt voivat täydentää globaalia ohjeistusta paikallisen lainsäädännön edellyttämällä lisätoimenpiteillä. Tämän ohjelman mukaan kaikki auktorisoidut tilintarkastajat ovat laaduntarkastuksen kohteena vähintään joka kolmas vuosi. Laadunvalvontatarkastuksen tulokset raportoidaan sekä PricewaterhouseCoopers Oy:n ylimmälle johdolle että PwC-ketjun globaalille johtoryhmälle. Raportti sisältää laadunvalvontatarkastuksessa esille tulleiden tärkeiden havaintojen lisäksi myös niiden perusteella tehdyt toimenpidesuosituksset. Raportin pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Yhtiömme johto valvoo hyväksytyin toimintasuunnitelman toimeenpanoa.

Yhteisömme ja KHT-tilintarkastajamme ovat tilintarkastuslain 40 §:n mukaisesti keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan ulkoisen laadunvarmistuksen kohteena 3-6 vuoden välein. HTM-tilintarkastajamme ovat vastaavasti kauppakamarien laadunvarmistuksen kohteena.

7. Viimeisimmän laaduntarkastuksen ajankohta

Vuotta 2009 koskeva sisäinen laadunvalvontatarkastuksemme julkisten ja muiden merkittävien asiakkaiden osalta valmistui ja sen tulokset raportoitiin yhtiömme hallitukselle ja johtoryhmälle sekä PwC-ketjun johtoryhmälle syyskuussa 2010. Muiden asiakkaiden osalta laadunvalvontatarkastus on jatkuva prosessi ja sen tuloksista raportoidaan yhtiömme hallitukselle ja johtoryhmälle vuosittain.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan vuosittainen KHT-yhteisön valvontakäynti suoritettiin PricewaterhouseCoopers Oy:ssä viimeksi 26.1.2010.

8. Luettelo julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhteisöistä sekä luotto- ja vakuutuslaitoksista, joissa tilintarkastusyhteisö on viimeksi kuluneen tilikauden aikana valittu tilintarkastajaksi.

PricewaterhouseCoopers Oy:n internetsivuilla julkaistaan erikseen luettelo niistä julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhteisöistä sekä luotto- ja vakuutuslaitoksista, joissa tilintarkastusyhteisö tai sen palveluksessa oleva on valittu tilintarkastajaksi.

9. Riippumattomuusohjeet ja kuvaus niiden noudattamisen valvonnasta

Yhtiössämme noudatetaan PricewaterhouseCoopers-ketjun globaaleja riippumattomuussääntöjä, jotka sisältävät riippumattomuuteen liittyvät vähimmäisvaatimukset ja joita sovelletaan kaikissa suorittamissamme varmennustoimeksiannoissa. Riippumattomuussäännöt perustuvat IFACin eettisiin ohjeisiin ja SEC-yhtiöiden osalta SECin riippumattomuussäännöksiin ja täyttävät tilintarkastuslain vaatimukset. IFACin eettisiin ohjeisiin perustuvat sääntömme ovat tilintarkastusasiakkaiden osalta tietyiltä osin kuitenkin IFACia tiukemmat. Henkilökuntamme tietämys riippumattomuusasioissa pidetään ajan tasalla sisäisillä tiedotteilla ja koulutuksella.

Yhtiössämme noudatetaan huolellista uusien asiakkaiden ja toimeksiantojen hyväksymismenettelyä. PwC:n globaali Central Entity Service -tietokanta mahdollistaa riippumattomuusarviointien teon uusista asiakkaista ja toimeksiannoista. Toimintaperiaatteenamme on myös ennen uusien asiakkaiden ja toimeksiantojen hyväksymistä varmistaa, ettei niihin liity eturistiriitoja, jotka saattaisivat vaarantaa yhtiömme riippumattomuuden, rehellisyyden tai objektiivisuuden.

Käytäntömme mukaan tilintarkastusasiakkaasta vastaavalta partnerilta tulee saada hyväksyntä kyseiselle asiakkaalle annettavista muista kuin tilintarkastuspalveluista. Tällä varmistamme antamiemme palveluiden osalta riippumattomuutemme ja objektiivisuutemme. Julkisesti noteeratuissa yhteisöissä sekä vakuutus- ja luottolaitoksissa tämä ennakkohyväksyntä hoidetaan kaikissa PwC-ketjuun kuuluvissa yhtiöissä käytössä olevalla Authorization for Services -järjestelmällä.

Pyydämme yhtiömme kaikilta asiantuntijoilta vuosittain vahvistuksen riippumattomuussääntöjen noudattamisesta. Kaikki partnerit, directorit ja managerit ylläpitävät tietoja arvopaperiomistuksistaan tietokannassa

(Global Portfolio System), joka vertaa niitä kaikkien PwC-yhtiöiden riippumattomuusyhteisöt sisältävään tietokantaan ja huomauttaa mahdollisista riippumattomuusongelmista.

Valvomme riippumattomuussääntöjen noudattamista myös vuosittain pistokkein tehdyin, yksittäisiin asiantuntijoihimme kohdistuvin tarkastuksin.

Esille tulleet riippumattomuussääntöjen rikkomukset raportoidaan yhtiömme johtoryhmälle ja hallitukselle. Havaittuihin riippumattomuussääntöjen rikkomuksiin sovelletaan yhtiömme kurinpidollisia periaatteita.

10. Ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä koskevat periaatteet

Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen on PricewaterhouseCoopers Oy:n strategian keskeinen osa. Koulutus on monipuolista ja jatkuvaa ja se perustuu strategiasta johdettuihin tavoitteisiin ja asiakastyössä havaittuihin tarpeisiin. Maailmanlaajuisen PwC-ketjun koulutustarjonta tarjoaa mahdollisuuksia sekä syventävään erikoistumiseen että laajalaiseen osaamisen kartuttamiseen.

Koulutus jakautuu yksikkö-, toimiala- ja toimeksiantokohtaisesti tekniseen asiantuntijakoulutukseen, asiakassuhdejohtamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen sekä PwC:n toimintatapoihin, kulttuuriin ja arvoihin keskittyvään koulutukseen.

Koulutuksen avulla yhtiö pyrkii sitouttamaan henkilöstön itsensä kehittämiseen sekä yhdistämään henkilöiden omat uratoiveet liiketoiminnan tarpeisiin.

Henkilöstön kehittämisen tärkeänä tavoitteena on yksilön tarpeiden ja työn yhteen sovittaminen. Johtamisen tukena käytettävät kehityskeskustelut, valmennus- ja mentorointimenetelmät tukevat tätä.